

OBRAZLOŽITEV
ZA PODELITEV LISTINE "OBČINA PO MERI INVALIDOV" ZA LETO 2015
OBČINI ČRNA NA KOROŠKEM

Spoštovani,

prijazen pozdrav v imenu projektne sveta Zveze delovnih invalidov Slovenije za projekt "Občina po meri invalidov".

Upravni odbor Zveze delovnih invalidov Slovenije je 2. novembra 2015, na predlog projektne sveta, sprejel sklep, da podeli Listino "OBČINA PO MERI INVALIDOV" za leto 2015 šestim občinam, med njimi tudi Občini Črna na Koroškem.

Občina Črna na Koroškem se danes – dan pred Mednarodnim dnevom invalidov – tako javno uvršča med tiste občine, ki so prepoznale, da je pomembna kakovost življenja vseh občanov, tudi invalidov. To je potrdila že z aktivnostmi v pripravljalnem obdobju in s katerimi je v letu 2015 izpolnila pogoje za uvrstitev med kandidatke za pridobitev listine, saj je s svojim delovanjem prispevala k uresničevanju pomembnih dokumentov Organizacije Združenih narodov Standardnih pravil za izenačevanje možnosti invalidov, Konvencije o pravicah invalidov in Agende 22 ter našega nacionalnega Akcijskega programa za invalide, ki ga je Vlada Republike Slovenije sprejela za obdobje 2014 do 2021.

Izvedla je uspešno okroglo mizo, pripravila je poglobljeno Analizo o položaju invalidov v občini in povezano z ugotovljenim stanjem Akcijski načrt za neodvisno življenje invalidov v Občini Črna na Koroškem za

obdobje 2014 – 2020, vzpostavila je pogoje za učinkovito delovanje Sveta za invalide. Vse dokumente je sprejel Občinski svet, obravnavali in potrdili pa na koordinaciji invalidskih organizacij, ki jo vodi DI Mežiške doline pod vodstvom gospe Urške Gostenčnik. Iz dokumentov je razvidna pomembna vloga županje mag. Romane Lesjak in občinske uprave, med njimi še posebej gospe Nade Vačun ter vseh dejavnikov v občini.

Projektni svet se je že spomladi, nato pa tudi jeseni 2015 sestal s Svetom za invalide, koordinacijo invalidskih organizacij, županjo in drugimi sodelavci v občinski upravi ter tako neposredno spremljal realizacijo projekta. Občina je o izvedenih aktivnostih za projektni svet pripravila tudi Poročilo o izvajanju Akcijskega načrta v letu 2015. V Poročilu so zelo nazorno prikazani uspehi pri uresničevanju Akcijskega načrta ter pregledno predstavljene izvedene akcijske naloge; večino nalog je finančno podprla in realizirala Občina Črna na Koroškem.

Prav je, da naštejemo nekaj:

- Izjemno veliko truda so namenili **osveščanju in informiranju**. Na uradni spletni strani občine že poteka in bo še naprej potekalo obveščanje občanov o pomembnejših dogodkih s področja invalidske tematike, občinska uprava se dogovarja tudi o nadgradnji spletne strani, tako da bo omogočala prilagoditev velikosti pisave za osebe s slabšim vidom, prav tako pa bo na spletni strani posebna rubrika namenjena informiranju javnosti o izvajanju aktivnosti v okviru projekta »Občina po meri invalidov« s spletnim obrazcem, kamor bodo občani lahko posredovali svoje pripombe, predloge v zvezi z invalidsko problematiko v občini. Že sedaj je omogočeno vsem društvom, invalidom in občanom brezplačno objavljanje prispevkov in informiranje o dogodkih na spletni strani občine, na lokalni CaTV in v

Črjanskih cajtnгах. V sodelovanju z zavodom RISA občina podpira izdajo časopisa 20 minut za lahko branje;

- Nadgradilo se je delo **podpornih služb**: Delavka občinske uprave nudi pomoč pri izpolnjevanju raznih upravnih in drugih obrazcev. Občanom, ki so težje gibljivi in ne zmorejo do upravne stavbe, nudijo pomoč tudi na domu. Županja in avtobusni prevoznik se dogovarjata o brezplačnem avtobusnem prevozu invalidov ter upokojencev, ki imajo nizke pokojnine. V sodelovanju z Rdečim križem, Društvom upokojencev in Karitasom zaposleni na občinski upravi in županja redno obiskujejo bolne, stare in onemogle občane. V sodelovanju z društvom občina organizira letoletno srečanje z občani, starimi nad 75 let, z obdarovanjem in druženjem.

- Na področju **vzgoje in izobraževanja** vrtec in osnovne šole v sklopu rednega vzgojno-izobraževalnega procesa in učnih vsebin učence seznanjajo s tematiko invalidnosti, jih navajajo na sprejemanje drugačnosti in na oblike pomoči invalidnim osebam z izvedbo Pedagoške akcije, v letu 2015 je županja ob obisku v OŠ in vrtcu poudarila pomembnost skrbi za invalidne osebe, za starejše in pomoči potrebne.

- Na področju **zdravstva in rehabilitacije** je občina v sodelovanju s Koronarnim klubom Mežiške doline poskrbela za nakup in namestitve številnih avtomatskih defibrilatorjev, prav tako pa financira predavanja in usposabljanja občanov za njihovo uporabo. Na območju občine je tako nameščenih kar 7 avtomatskih defibrilatorjev, njihovo vzdrževanje financira občina.

Zdravstveni dom Črna na Koroškem in Koroška lekarna imata urejen dostop za invalide, prav tako je v stavbi WC za invalide in invalidski voziček, ki ga lahko uporabijo gibalno ovirani.

Občina v sodelovanju z Zdravstvenim domom Ravne na Koroškem in Koroško lekarno izvaja programe osveščanja in informiranja zaposlenih v zdravstvenem domu o ustreznem pristopu do invalidov;

- Na področju **zaposlovanja** občina poleg financiranja javnih del razmišlja o zaposlitvenem centru in o socialnem podjetništvu, v katerem bi našli zaposlitev brezposelni invalidi;

- Na področju **kulture** naj omenim, da je v Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika, Enota Črna že sedaj na voljo gradivo v Braillovi pisavi, zvočne knjige in knjige zapisane z večjimi črkami. Občina je celovito obnovila Kulturni dom in zgradila tudi klančino za dostop oseb na invalidskem vozičku. V letu 2015 je potekala celostna ureditev zunanje ploščadi pred Kulturnim domom, kjer se upoštevajo potrebe invalidnih in težje gibljivih občanov. V izdelavi je projekt obnove in razširitve knjižnice, v okviru katerega načrtujejo tudi izgradnjo dvigala.

- Na področju **športa in rekreacija** velja omeniti, da občina zagotavlja vsem društvom brezplačno uporabo vseh športnih površin v občini.

- Občina skrbi za povečano **dostopnost** za invalide. V letu 2015 so obnovili oz. uredili tri odseke regionalnih oz. lokalnih cest. Pri vseh obnovah poskrbijo za to, da se uredijo ustrezne klančine za dostop do javnih objektov, parkirišč, prehodov za pešce in individualnih hiš.

Na parkiriščih v občini so v letošnjem letu poskrbeli še za postavitev stoječih prometnih znakov za označitev parkirišč za invalide, in sicer v centru Črne pri stari pošti, na parkirišču za občinsko stavbo in pred Zdravstvenim domom.

Na objektih javnega značaja – Enota knjižnice in upravna zgradba občine, katerih notranji prostori niso dostopni z invalidskim vozičkom, so namestili ustrezne klicne naprave, s pomočjo katerih lahko težje gibljive osebe pokličejo uslužbenke, da pridejo do njih in jim pomagajo pri urejanju njihovih zadev. Zagotovili so ustrezen prostor, dostopen osebam na invalidskem vozičku in drugim gibalno oviranim osebam, starejšim, mamicam z majhnimi otroki, kjer lahko diskretno uredijo vse uradne zadeve, za katere je pristojna občina.

- Okrepila se povezanost **invalidskih organizacij** v občini. V praksi se to kaže z njihovim sodelovanjem pri izvedbi novih prireditev, pa z usklajevanjem posameznih prireditev, ki jih društva oziroma organizacije pripravljajo. Občina sofinancira invalidske in humanitarne organizacije, prav tako pa je občina tudi pokrovitelj manjših in večjih prireditev, dogodkov, projektov in drugih dejavnosti na različnih nivojih oziroma omogoča različnim društvom, da na njih predstavijo svojo dejavnost in aktivnosti kot na primer Tradicionalna prireditev Gradovi Kralja Matjaža, srečanje državnikov pri Najevski lipi, Koroški turistični teden, Dan Črnjanov, organizirana je bila dobrodelna nogometna tekma, literarni večer, Liter literature, tudi predavanja oz. seminarji iz aktualnih tem.

- Seveda na koncu ne morem mimo dejstva, da v občini deluje Center za usposabljanje, delo in varstvo, kjer je vključenih okrog 300 oseb s motnjo v duševnem razvoju, precej je tudi gibalno oviranih. Občina **zelo dobro in**

aktivno sodeluje s to ustanovo, saj se njeni varovanci redno udeležujejo večine prireditev in dogodkov v kraju, prav tako pa organizirajo svoje, ki se jih ostali občani in predstavniki občine vedno radi udeležijo.

Dva varovanca CUDV redno opravljata delovno obveznost v režijskem obratu občine.

To je le nekaj poudarkov iz poročila, za katerega člani projektne sveta menimo, da bi ga bilo dobro v primerni obliki predstaviti javnostim.

Naj sklenem:

- Občina Črna na Koroškem je sprejela ta projekt z največjo odgovornostjo, kar se je pokazalo že v pripravah za vključitev v projekt in v samem izvajanju projekta,
- v občini so uspeli mobilizirati in povezati posameznike, invalidske organizacije in celotno lokalno skupnost in se sproti odzivati na potrebe občanov – invalidov;
- sodelovanje med različnimi subjekti se je okrepilo, okrepila se je zavest, da so samo s skupnim delovanjem dosegljivi dobri rezultati;
- uspešno so koordinirali izvajanje Akcijskega načrta; pri tem so imeli pomembno vlogo Občinski svet in Svet za invalide, občinska uprava in koordinacija invalidskih organizacij, ki jo je koordiniralo DI Mežiške doline;
- zelo pomembna je bila vloga županje mag. Romane Lesjak, tako za delovanje občinske uprave, pri promociji projekta, osveščanju javnosti in pri spodbujanju skupnih projektne aktivnosti. S tem je podprla širši pomen projekta, da ni le projekt izključno za „invalide“, temveč za večjo kakovost življenja vseh občanov in občank, za njihovo socialno vključenost in sodelovanje v življenju lokalne skupnosti:

- invalidske organizacije v občini so se s projektnimi aktivnostmi povezale, bolje spoznale in dopolnile svoje aktivnosti v korist invalidov. Še posebej je pomembno, da invalidske organizacije zaznavajo, da je vključitev v projekt v občini prispevala močne pozitivne premike, ne le z vidika odstranjevanja grajenih ovir in večje dostopnosti okolja, temveč tudi v smeri večje dostopnosti do aktivnega življenja v občini, saj se v njej "nič ne dogaja brez invalidov."

V imenu članov projektne sveta čestitam Občini Črna na Koroškem ob pridobitvi listine »Občina po meri invalidov« z željo, da to področje svojega delovanje ohranja in plemeniti ter postane zgled drugim.

Črna na Koroškem, 2. december 2015

Rajko Žagar, predsednik
Projektne sveta ZDIS za
projekt „Občina po meri
invalidov“